

Gotisk byggestil

Fra midten af 1100 tallet begyndte man i Frankrig at bygge kirker og katedraler i en ny stil, som blev kaldt gotisk. Målet var at skabe *høje, lyse kirkerum*, der stræbte opad mod himlen. Man lærte at bygge *spidse buer over vinduer, døre og portaler*.

Kirkebygningerne blev højere, der blev lavet hvælvinger i loftet og man konstruerede støttepiller langs murene for at understøtte hvælvingerne. Udfordringen var at finde ud af at fordele vægten af de høje, tunge hvælvinger, så de ikke styrtede sammen eller pressede kirkens mure udad.

Vinduerne blev gjort større, så der kunne komme mere lys ind i kirken, og man begyndte at sætte malet glas i vinduerne. Kirkerne blev dekoreret og udsmykket med skulpturer af dyr og mennesker hugget ud i sten.

Den gotiske stil nåede til Danmark omkring år 1200. De fornemste gotiske bygninger, vi har, er Roskilde Domkirke og Sankt Knuds kirke i Odense.

Kirkerne vokser

Efterhånden som den gotiske byggestil vandt frem, begyndte man også at lave om- og tilbygninger til de gamle romanske landsbykirker. Menighederne blev større og kirkerne blev rigere, og det viste sig også i kirkebygningerne. De gamle trælofter, som udgjorde en brandfare, blev savet ned, og i stedet blev der bygget en hvælving op.

I 1400 tallet begyndte man at bygge *tårne* til nogle af kirkerne og man *føjede våbenhuse* til mændenes indgang.

Våbenhuset blev brugt som vindfang og det var, som navnet siger, et sted hvor man kunne lægge sine våben fra sig, inden man

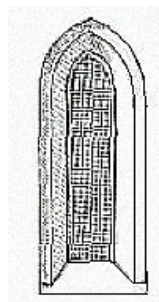
gik ind i kirken. Fra våbenhuset begyndte man også processioner ind i kirken, og våbenhuset kunne i katolsk tid også bruges til at holde skrifte, dvs. bekende sine synder for præsten.

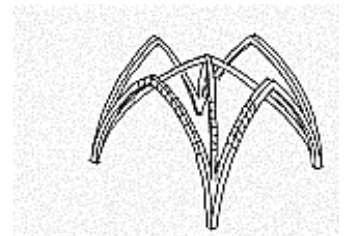
Osted kirke ved Roskilde, en romansk kirke med gotiske tilbygninger

De små vinduer i de gamle, mørke, romanske kirker blev især på sydsiden gjort større, så der kunne komme mere lys ind i kirken. Nogle steder blev der bygget *sakristi* på koret. Et sakristi er et lille rum, hvor alt det, der skulle bruges til gudstjenesten som f.eks. alterbøger, lys, messeklæder og alterkalk kunne opbevares, og hvor præsterne kunne opholde sig inden gudstjenesten og klæde sig om.

Byggematerialet til disse tilbygninger og ombygninger var ofte teglsten.

Gotisk vindue, spidsbuestil

Gotisk krydsribbe-hvælv

Tegninger: arkitektraadgivning.dk